

בג א מיי פירא מהל' שבת הלכה יז סגמ לאין סה טושיע איה סימן שגד טפיף ו: בד ג מיי שם טושיע שם טפיף ו: בה ד ה מיי שם הלכה לה טושיע שם טפיף: בו ו מיי שם הלכה לו טושיע שם טפיף ו: בו ז ח מיי שם טושיע שם טפיף יא: בח י מיי פ"כ מהלגמ טומאת מת הלכה ד: בב ב מיי פירא מהלכ' שבת הלכה לה: ב ל מיי פירא מהלגמ שבת הלכה לה טושיע איה פי' שגד טפיף:

מוסף רש"י

מתחבין את הדלויען. התלושין וניהי פתמן לא נחאכל בהמה קיימי אלא לארס (לקמן קטו) ולא אמרינן מירחא ללא לוך הא (ב"ב ב.). ואת הנבלה לפני הכלבים. ואפי"ס שנתגמל צבא, דבין השמות לא הויה עוממ לאלינה נלכס, אפילו הי שרי, דלמ נן מוקלא צבא (סו"ט). אין עושין לה איבוס בתוך מעיה. שמוח לא מקטוף הרינה על כרחה צבמ הנליעה יומר ממי צבאנה עד שנטעה פליוס נתייע ששוליה למדכר וממירא עלה מלכא מאלס (שו"ב ו.). אחד נותן את הקמח ו:אחד נותן לתוכו מים האחרון חייב. משום גס שהיה על מלכסה (ועיי' יח.).

מוסף תוספות

א. ולא דק בלישנא. רש"י.

רבינו הגאול

באוכלא, אלא שחת דומיא חרובין, מה חרובין דאשניו פירוש יבישן וקשין ואין יכולין להאיכל, וכן שחת כמותן שתיבשי ונתקשה ואינו אוכל והריסוק ששווייהו אוכל, ומתניתין כותי' דאמרי שוויי אוכלא לא משוויין. ואיזו היא בהמה שאינה יכולה לאכול השחת אלא אחרי ריסקו, ואמרנו בפלי' ושו"ר, פי' עירידי קטנים. ותוב אקשינן על רב הונא מרובי יהודה נשפע לובין, לאו ר' יהודה מתיר בחרובין לרקק, לרקק אין לגסה לא, מכלל דרבנן סברי כיון שיכולין לאכלן כמות שון דא טרחינן לחרוקיהו להו למטרה באוכלא לא טרחינן, ואיל רבי יהודה לת"ק התינה לגסה שיכולה לאכול כמות שהיא בלא ריסקו אלא לרקק שאינה יכולה לאוכלה כמות שהיא בלא ריסקו שוויי אוכלא הוא ושירי. דאם נאמר כי ת"ק סבר מטרה טרחינן שוויי אוכלא לא משוין וריסקו זה שוויי אוכלא לרקק ולגסה הוא ואמר, ואיל ר' יהודה לרקק אוכלא הוא ומטירוח באוכל שרי ואם הוא אוכל לרקק כ"ש לגסה ולא היה צריך לומר אלא ר' יהודה מתיר סתם בין לרקק בין לגסה, ועלמה בקשיא לרב הונא.

ליה, ופשוטה היא. וכן הא דתני רב חנן מנהרעדא מפריכין תבן ואספסתא ומערבין אלמא טרחינן באוכלא. ופריק גז זו. ואפי"ג דרוב טוגיא דשמעתא כרב הונא (ריחשא) [סלקא], הא איתובח ולא אשבח לה פירוקא ועלמה בה קשיא, ותוב רב יהודה ורבי ריש מתבאח הוה דאמרינן האי שפורא מעיקרא בי רב יהודה ולבסוף בי רבה, והילכתא כותיהו ומשוין אוכלא ולא קא מטרחינן באוכלא. (מכלל דרב הונא לא הוה ריש מתבאח, והא אמרינן כי הוה מפטיר רבנן מבי רב הונא הוה פיישי כו', ואמרינן ואמרי במערובא קמא לה מתבאח דהונא בבלאה). אין אובסין את הגמל כו'. פי' אובסין, מפטמין ברכתיב וברבורים אבוסיס, והוא מאכילין את הגמל הריב, כרב יומיה דאמר אנא חזיתיה לההוא טיייעא דאכלא כורא ואטענה כורא. וכן הלכה דאסור לפטם בהמה בשבת ולא אפילו עופות. אין מפרים את הנגלים אבל מלעיטין. איזו היא המראה ואיזו הלעטה, אמר רב יהודה המראה למקום

קנה:

אס הדלועין, התלושין ולא אמרינן מוקלין הן לצהמה דמאכל אדס הן: **אשוני**. קשין: א"ג. נבלה קשה להן: **ומערבין**. התבן והאספסתא יחד והצהמה אוכלת המבן בשביל האספסתא: **משוי** לה אוכלא. והאי סריא לאו סריא לגמרי דהאיא לטינא קיימא ואסורה לטלטול: **בתנאי'** אין אובסין. מדורס לה בתוך גרונה את כרחו ותוחבין לו בגרונו. ובגמרא מפרש לשון אובסין עושין לה כמין אצוס בתוך מעיה: **ולא** השערינן ומיהו לא היו כל כך כמו אובסין: **אכל מלעיטין**. מפרש בגמרא: **אין מאמירין**. מפרש בגמרא: **מהלקטין**. מפרש בגמרא: **אין נוטנין מים לפני דבורים**. מפרש טעמא בגמרא אי משום דאין מונוטיהון עליו שיזאזין ואוכלין צדשה אי משום דמיא צאגמא שכיח להו: **פרדיסאום**. על שם מקומן וינוטין בתוך הצית: **גב' כי האי גוונא**. שאיכלנה כל כך שירחיבו מעיה לאצוס: **אטענה כורא**. על גבה למנוות לדרך לצד שאר משאיות: **למקום שאינה יכולה להחזיר ושאי אלף דגני** לה לפנים מצית הצליעה: **צנלי**. צמרווד: **דספי צידים**. תוחבו לתוך פיו: **אלף יוני שונד וכו'**. צתמיה. ואמאי לא מאי טרחה איכא? **אלף לאו כו'**. ומדמהלקטין דמתניתין למקום שאינה יכולה להחזיר נמי שרי שמע מינה מלעיטין דנגלים וגמלים למקום שאינה יכולה להחזיר ושאי אלף דגני צהמה קרי ליה הלעטה וגצי עופות קרי ליה הילקוט ועל כרחך אין מאמירין דקאסר צנלי הוא: **לעולם מהלקטין דספי ליש צידים**. ולמקום שיכולה להחזיר: **אין מונוטין עליו**. דשכימי להו צדצרא: **חזיר אין מונוטיו עליו**. דחרור יהודי וי' שגדל חזירים: **מסני' נמי דיקא**. דלפילו שגדל קמיהו נמי לא: **דשכימי צאגמא**. אכל מונוט לא שכימי להו: **שמונוטיו מועטין**. שאין אדס חס עליו לתם לו מונוט הרצה: **כמה טהסה צמיעו**. דהכלצ צשר מת ומת הכלצ צצית תוך ג' ימים מטמא צהאל אכל צצמיו לא מטמא צלומא צלושה צצעלי חיים לא מיטמא כלומר צצהמה המקשה (חולין דף ע"א): **שמע מינה**. מדקאמר שהקפיד הקדוש ברוך הוא על מונוטיו: **משה אודניה**. מעטע כמו אוחו: **וחוטרא צפרים**. יכהו צמקל מיד שלא יחא מרגילו אכלו: **אכל צמסא לא**. לטיבז ליה מידאי אי לאו דקדיה הוא: **למסור דאסי למסרך**. צתריה ויפסידו: **ליס דעספיר מחזירא**. שכל מאכל ראוי לו ומולא לאכול ואף מאכילין לו הרצה: **כווסיס דרב יסודס**. שהמראה למקום שאינו יכול להחזיר: **פוקס אס פיה**. נותן חסה לתוך פיה שלא תוכל לסגור פיה: **ומאכילה כרשינין ומיס צנס אחס**. והמיס מצלעינן הכרשינין לתוך צית צליעתה על כרחה: **מאכילה מעומד**. נותן לתוך פיה וכל זמן שאינו מרביצה אינו יכול לתמוז כל כך ויכול רבי

מי שהחשיך פרק עשרים וארבע שבת

לכזים דקאמר בגוריימא זוטרי דכל **סבן צסינא סריא**. דלא חזיא והשמא **אין אובסין**. מאכילין אותו הרצה על שדורס לה בתוך גרונה את השערינן ומיהו לא היו כל כך כמו אובסין: **אכל מלעיטין**. מפרש בגמרא: **אין מאמירין**. מפרש בגמרא: **מהלקטין**. מפרש בגמרא: **אין נוטנין מים לפני דבורים**. מפרש טעמא בגמרא אי משום דאין מונוטיהון עליו שיזאזין ואוכלין צדשה אי משום דמיא צאגמא שכיח להו: **פרדיסאום**. על שם מקומן וינוטין בתוך הצית: **גב' כי האי גוונא**. שאיכלנה כל כך שירחיבו מעיה לאצוס: **אטענה כורא**. על גבה למנוות לדרך לצד שאר משאיות: **למקום שאינה יכולה להחזיר ושאי אלף דגני** לה לפנים מצית הצליעה: **צנלי**. צמרווד: **דספי צידים**. תוחבו לתוך פיו: **אלף יוני שונד וכו'**. צתמיה. ואמאי לא מאי טרחה איכא? **אלף לאו כו'**. ומדמהלקטין דמתניתין למקום שאינה יכולה להחזיר נמי שרי שמע מינה מלעיטין דנגלים וגמלים למקום שאינה יכולה להחזיר ושאי אלף דגני צהמה קרי ליה הלעטה וגצי עופות קרי ליה הילקוט ועל כרחך אין מאמירין דקאסר צנלי הוא: **לעולם מהלקטין דספי ליש צידים**. ולמקום שיכולה להחזיר: **אין מונוטין עליו**. דשכימי להו צדצרא: **חזיר אין מונוטיו עליו**. דחרור יהודי וי' שגדל חזירים: **מסני' נמי דיקא**. דלפילו שגדל קמיהו נמי לא: **דשכימי צאגמא**. אכל מונוט לא שכימי להו: **שמונוטיו מועטין**. שאין אדס חס עליו לתם לו מונוט הרצה: **כמה טהסה צמיעו**. דהכלצ צשר מת ומת הכלצ צצית תוך ג' ימים מטמא צהאל אכל צצמיו לא מטמא צלומא צלושה צצעלי חיים לא מיטמא כלומר צצהמה המקשה (חולין דף ע"א): **שמע מינה**. מדקאמר שהקפיד הקדוש ברוך הוא על מונוטיו: **משה אודניה**. מעטע כמו אוחו: **וחוטרא צפרים**. יכהו צמקל מיד שלא יחא מרגילו אכלו: **אכל צמסא לא**. לטיבז ליה מידאי אי לאו דקדיה הוא: **למסור דאסי למסרך**. צתריה ויפסידו: **ליס דעספיר מחזירא**. שכל מאכל ראוי לו ומולא לאכול ואף מאכילין לו הרצה: **כווסיס דרב יסודס**. שהמראה למקום שאינו יכול להחזיר: **פוקס אס פיה**. נותן חסה לתוך פיה שלא תוכל לסגור פיה: **ומאכילה כרשינין ומיס צנס אחס**. והמיס מצלעינן הכרשינין לתוך צית צליעתה על כרחה: **מאכילה מעומד**. נותן לתוך פיה וכל זמן שאינו מרביצה אינו יכול לתמוז כל כך ויכול רבי

בדיים כתיבאור דרב יהודה. ונותנין מים למורסין אבל לא גובלין. אוקימנא (ברן) יוסי בר' יהודה דתיא אחד נותן את הקמח ואחד נותן לתוכו מים האחרון חייב דברי רבי, ור' יוסי בר' יהודה אומר עד שיגבל, אלמא אמרינן ונתנית מים לאו זהו גיבולין. ממאי דלימא עד כאן לא קאמר ר' יוסי בר' יהודה עד שיגבל אלא בקמח דבר גיבול הוא, אבל מורסין דלאו בר גיבול הוא אפילו ר' יוסי בר' יהודה מודי שנתנת מים למורסן אסור שהו גיבול. ואשכחנן תניא בהדיא אין נותנין מים למורסן דברי ר', [רן] יוסי בר' יהודה אומר נותנים מים למורסן. ואפי"ג דבכל מקום הילכתא כרבי מחבירו, הכא הלכה כר' יוסי דתנין מתניתין סתמא כוותיה. ותוב מהא דכותב אפינקסיה דלוי אמרית קדם רבינו הקדוש והוא רבי על דהווי גבלין שתיחא בבבל, (והוא) [הורח] צווח רבי ולית דשמע ליה ולית חילא בדיה למיסר מדר' יוסי בר' יהודה, מהא נמי שמעינן דהלכתא כר' יוסי בר' יהודה דהוא בר פלוגתיה לא אסר נפק עורבא כוותיה. תיר אין גובלין את הקליא וי"א גובלין. ואמרינן מאן י"א, ואמר רב חסדא

לחזירה: **מסניטין מני**. דקמני נותן מים לתוך המורסן דנתינת מים לא זהו גיבולו: **אפי' רבי יוסי מודה**. דזהו גיבולו: **קלי**. קמח של תבואה שנתיבשה כשהן קליות צמורו ואותו קמח לעולם מתוק והוא ו קמחא דלצשונא ועושין ממנו שמיחא משמנן ומימ ונלח שמערבין בו: **רבי**

מסורת הש"ס

א) ג'ל מפרכין וכן העמיקן מוס' לעיל ק: וכן בתוס' צ"ב יט: ד"ה צמיינא, ב) נפי א) [מסופס' פי"ח], ד) נקראל' מני ידע חסר וי"ו, ט) אהלת פי"א מ"ו, ו) [מסופס' פי"ח], ו) נפיל י"א, ח) [נפיל י"א]. אהלת רבי יוסף חאמר, ט) נפי מ"ש מוס' צ"ב כ: ד"ה מאן, י) [סופה מע"ג], ק) [מסופס' לע"ג, ו גדיה אכל

תורה אור השלם

יד 1 דע צדיק דין דלים רשע לא יבין דעת: משלי טו ט

הגהות הב"ח

ה) נפי דשני ליל קמיה אלא דיוני שוק:

גליון הש"ס

גפרא מאי לאו דלועין. כעין זה נב"מ דף קט ע"ב ועיין שטה מקולות סס ד"ה ה"ג:

רבינו הגאול (המשך)

שאינה יכולה להחזיר. פי' המראה, שמרורי בידו המאכל בבלועו של עצלים במקום שאינו יכול להחזירו מתוך ביעור אבל חשוב הוא כבלוע. כגון זה אסור להמרות. אבל הלעטיש דכתבוב הלעיטני וגו', לת המאכל בחיך שלו מותר, וזה הוה ביד. ורב חסדא אמר אידי ואידי למקום שאין יכול להחזיר, והמראה [ובכל] הלעטה ביד. ואבתיה רב יוסף לרב יהודה מהלקטין לתרגולין ואין צ"ל שמלקטין כו'. ופריק רב יהודה הכי לולגם [וכו'], פי' מתניתא דאמר כך היא מהלקטין דספו ליה בידיה, והיא פחותה מהלעטה שאמרנו, ומלקטין שבשליך לפניה שזורים וכיוצא בהן דברים שהן מאכל לעופות. ואין מילשיכין מאכל לפני יוני שובך ויוני [נחילת] לפי שאין [בתבן חרובין] ואין מונוטין עליו, וכי [הא] דתיא נותנין מנות לפני הכלב ואין נותנין מנות לתוך חזיר, ומה הפרש בין זה לזה, כלב מונוטיו עליו חזיר אין מונוטיו עליו. ובא רב אשי לטיעי דברי רב יהודה ולומר שגוריא רשני שגינא היא מדקיא דמתניתין, דקתני אין נותנין מים לפני דבורים ולפני יונים שבשובך, אבל נותנים לפני אווזים ותרגולים ולפני יונים הרדוסיות, מ"ט לאו משום דהני מונוטיו עליו והני אין מונוטיו עליו. ולא עמדו דברי רב אשי, והלכה כרב יהודה דתיא כוותיה דתיא איזו היא המראה ואיזו היא הלעטה, המראה מרביצה ופוקס את פיה ומאכילה כרשינין ומיס בבת אחת, הלעטה מאכילה מעומד ומשקה מעומד נותן לה כרשינין בפני עצמן ומים בפני עצמן, מהלקטין לתרגולים ונותנין מים למורסין אבל לא גובלין. פי' מהלקטין, דספי להו